

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра

філософії

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ППН 02 Філософія науки та інновацій

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма:

Комп'ютерні науки

(назва освітньої програми)

Спеціальність:

122 Комп'ютерні науки

(найменування спеціальності)

Галузь знань:

12 Інформаційні технології

(найменування галузі знань)

Ступень вищої освіти:

доктор філософії

(назва ступеня вищої освіти)

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ППН 02 Філософія науки та інновацій обов'язкова
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Викладач	Бондаренко Ольга Валеріївна, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії
Контактна інформація викладача	телефон кафедри: 061-7698-285 Профіль викладача на сайті університету: https://zp.edu.ua/?q=node/4004
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Відповідно до розкладу занять, предметна аудиторія кафедри
Обсяг дисципліни	90 годин, 3 кредити ECTS, 15 лекцій, 15 семінарських, 60 самостійних, форма контролю: екзамен
Консультації	Згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Вивчення дисципліни спирається та є продовженням дисциплін соціально-гуманітарного циклу, що вивчаються студентами першого (бакалаврату) та другого (магістратура) рівнів вищої освіти. Знання, здобуті при вивченні цієї дисципліни, є обов'язковими для: – Управління науковими проєктами та захист інтелектуальної власності – Проведення наукового дослідження – Апробація та публікація результатів наукового дослідження – Підготування рукопису дисертації Загальні теоретичні знання, уміння, навички та компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, методологія наукової та педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, підготовка до захисту дисертації	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Оволодіння аспірантом (ад'юнком) таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій – зокрема, оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. Здобувач вищої освіти має здобути наступні компетентності: ЗК01 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК04 – Здатність розв'язувати комплексні проблеми комп'ютерних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. СК01 – Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у комп'ютерних науках та дотичних до них міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з комп'ютерних наук та суміжних галузей. та досягти наступних програмних результатів навчання: РН03 – Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані. РН05 – Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з комп'ютерних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних	

інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН07 – Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми комп'ютерної науки з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН08 – Визначати актуальні наукові та практичні проблеми у сфері комп'ютерних наук, глибоко розуміти загальні принципи та методи комп'ютерних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері комп'ютерних наук та у викладацькій практиці.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Філософія науки та інновацій» є:

– формування сучасної філософської культури мислення у цілому й, зокрема, в аспекті набуття здатності продукувати нові науково-технічні ідеї, розв'язувати комплексні проблеми дослідницько-інноваційної діяльності у сфері професійної діяльності (у предметній фаховій області), з переосмисленням наявних та створенням нових цілісних знань та/або професійної практики;

– засвоєння молодими науковцями базових теоретичних знань та практичних навичок застосування філософської методології при розв'язанні ними завдань – як професійної науково-дослідної діяльності у ролі творців нової складної науки і техніки ХХІ ст., так й в індивідуальній життєдіяльності у ролі сучасної людини складного техніко-технологічного середовища життя цивілізації ХХІ ст.;

– збагачення молодими науковцями свого інтелектуально-творчого потенціалу знаннями:

на понятійно-теоретичному рівні:

а) історії та закономірностей виникнення й становлення наукового знання та феномену науки, перетворення знань на наукові знання у процесі пізнання;

б) структури наукового знання та сучасну класифікацію наук;

в) методів й форм сучасного наукового мислення та особливостей інноваційних підходів у сучасній науці;

г) дослідження наукових проблем із застосуванням категоріального апарату сучасної філософії науки, з урахуванням соціокультурного контексту їх розв'язання та за умов дотримання етичних мотивів розвитку науки й професійної етики;

на практично-творчому рівні:

а) сучасного філософського дискурсу, яким сьогодні "послугується" людство за правилами й прийомами комунікативної філософії сучасного світу (на відміну від онтологічної чи гносеологічної філософії попередніх епох);

б) способів розвитку власного інноваційного світогляду як «бази знань» для творчо-наукової діяльності; способів і форм реалізації набутих знань при складанні науково-дослідних програм та методів активного впровадження отриманих результатів у практику і виробництво;

в) продукування інновацій та впровадження інноваційних технологій у всі сфери суспільного життя і галузі виробництва, прогнозування розвитку ринку техніко-технологічних новацій та інтелектуальної продукції;

г) інтелектуальними навичками створення інновацій власною результативною науково-творчою діяльністю як молодого науковця.

5. Завдання вивчення дисципліни

– викласти загальні засади філософії науки та інновацій, визначити передумови виникнення феномену науки, логіку її розвитку, основні напрями й тенденції розгортання;

– розкрити зміст історико-культурного розвитку людства як процесу розвитку наукового пізнання людини й поглиблення наукових знань людства;

- надати цілісне уявлення про особливості змісту та проблематики філософського знання щодо науки та наукового пізнання, його основні поняття, категорії, проблеми, імена;
- розтлумачити специфіку сучасного етапу розвитку філософії науки й наукового пізнання в історії людства та особливості філософствування у науці та про науку сучасної людини постмодерністського світу;
- сформувати навички творчого мислення у цілому й сучасного наукового мислення зокрема, вміння генерувати нові науково-технічні і соціальні ідеї й технологічні інновації та впроваджувати їх у суспільну практику, вміння доводити та відстоювати свою думку; вміння створювати власний ресурс знань для інноваційної діяльності й власних наукових розробок

6. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Філософія науки.

Тема 1.1 Наука посеред систем й моделей людського знання та мислення.

Тема 1.2 Некласична та постнекласична наука у світі Новітнього часу.

Модуль 2. Філософія інновацій

Тема 2.1 Феномен «інновації».

Тема 2.2 Філософія інноваційного розвитку та діяльності.

7. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

Семінарські практичні заняття.

Тема 1.1 Наука посеред систем й моделей людського знання та мислення.

Тема 1.2 Некласична та постнекласична наука у світі Новітнього часу.

Тема 2.1 Феномен «інновації».

Тема 2.2 Філософія інноваційного розвитку та діяльності.

8. Самостійна робота

Наука як система знання людини (і людства) про світ.

Наукова «раціональність» – посеред раціональностей інших систем знання людини про світ, міфологічної раціональності та релігійної раціональності.

Історичні етапи розвитку науки: елементи наукового мислення і наукового знання часів Античності.

Історичні етапи розвитку науки: елементи наукового мислення і наукового знання часів Середньовіччя.

Історичні етапи розвитку науки: "класична" наука Нового часу.

Концепція нової науки Нового часу: Р.Декарт, Ф.Бекон й інші. Гносеологічний оптимізм Нового часу.

Наука як феномен культури. Докласична – класична – некласична наука.

Класичний, некласичний, постнекласичний ідеали науки в історії західної культури.

Динаміка розвитку науки і зростання наукового знання – у класичному, некласичному і постнекласичному "форматах".

«Наука» у розумінні та інтерпретації Новітнього часу (К.Поппер, Т.Кун, І.Лакатош й ін.).

Основні теми та концепції сучасної філософії науки.

Теми й проблеми впливу розвитку науки і техніки на розвиток сучасної цивілізації.

Інтелектуальний доробок мислителів Античності – «число» (Піфагор), «логос» (Геракліт), «закони формальної логіки» та «силогістика» (Аристотель) тощо – в історії становлення й розвитку наукового мислення/знання.

Інтелектуальний доробок мислителів Середньовіччя – «суперечка про універсалії», «схоластика» тощо – в історії становлення й розвитку наукового мислення/знання

Інтелектуальний доробок мислителів Нового часу (Р.Декарт, Г.В.Лейбніц, Б.Паскаль, І.Кант й ін.) – в історії становлення й розвитку наукового мислення/знання та створенні культурологічного каркасу "класичної" науки.

Наука, техніка, інновації у сучасному світі – мовою філософії.

Інноваційний процес мовою філософії. Інноваційне мислення як спосіб мислення.

Інноваційна сфера як предмет вивчення соціальної філософії.

Стратегії змін соціальної реальності та інноваційна сфера суспільства. Соціальний механізм інновацій та його елементи.

«Інноваційний процес», його місце у категоріальному полі відтворення змістів соціальної реальності. Моделі, стратегії інноваційного процесу (розвитку).

Інновація як процес й інновація як результат.

Інформаційне суспільство та соціальні механізми трансферу технологій. Інноваційний клімат суспільства.

Інтелектуальний ресурс та інноваційний менталітет як інтегральні показники стану суспільства.

Інтелектуальний капітал як інноваційно-творче (креативне) джерело соціально-економічного багатства суспільства.

Феномен інновації: сутність та приклади техніко-технологічних та соціальних інновацій.

Суб'єкти інноваційної діяльності: суспільство у цілому, суспільні інституції та наукові організації, особистості.

9. Система та критерії оцінювання курсу

Система і критерії оцінювання та вимоги визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» (Наказ № 507 від 10.12.2022, https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюються за 100-бальною шкалою.

Для перевірки (виявлення знань, умінь та навичок), оцінювання (вимірювання знань, умінь, навичок) та обліку (фіксування) отриманих результатів використовуються різні форми контролю. Поточний контроль знань, умінь та навичок пов'язаний з усіма видами навчальної роботи і спонукає здобувачів готуватись до занять систематично і планомірно, накопичуючи тим самим максимально можливу суму балів за встановлений період навчання (модуль, семестр тощо). Рубіжний (модульний) контроль знань, умінь та навичок є показником якості вивчення окремих розділів, тем і пов'язаних з цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей здобувачів. Підсумковий контроль є формою перевірки здобувачів щодо оцінки набутих ними тих компетентностей, що передбачені освітньою програмою. Для реалізації форм контролю використовуються усне опитування або виступ, письмовий контроль, тестовий контроль та ін., у т.ч. із застосуванням інфокомунікаційних технологій.

Оцінка з рубіжного контролю складається з оцінок за теоретичну та практичну (лабораторну) частини, включно із самостійною роботою відповідного модуля. Теоретична частина за кожний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою під час рейтингового оцінювання після кожного модуля. Практична (лабораторна) частина за кожний модуль оцінюється як середнє арифметичне оцінок за практичні заняття (лабораторні роботи) за 100-бальною шкалою. Самостійна робота оцінюється як складова оцінок за теоретичну і практичну частини. Змістові вимоги до практичних (лабораторних) занять наводяться у методичних вказівках з курсу.

Підсумкова оцінка з курсу є середнім арифметичним рейтингових оцінок модулів. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з теоретичної та практичної частин, включно з самостійною роботою, складатиме не менше 60 балів. При бажанні здобувача підвищити підсумкову оцінку, що становить не менше 60 балів, за умови повного складання здобувачем практичної частини, здобувач складає підсумкову форму контролю, під час якої шляхом перевірки виконаних здобувачем завдань та опитування, викладач визначає достатність рівня знань здобувача вищої освіти за кожною темою.

10. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка» (Наказ №253 від 29.06.21, https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf), Порядком виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті «Запорізька політехніка» (Наказ №259 від 31.08.22 https://zp.edu.ua/uploads/pubdocs/2022/Nakaz_N259_vid_31.08.22.pdf).

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні та недопущенні

практик недозволеної співпраці, уведення в оману, обману, списування, плагіату, аутсорсингу завдань (контрактного плагіату), фабрикації, фальсифікації, підробки документів, академічного саботажу, порушення авторських прав та прав на інтелектуальну власність, булінгу, харасменту, порушення чинного законодавства, норм моралі та ін. (<https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>).

Комунікаційна політика та зворотний зв'язок. Здобувачі вищої освіти повинні мати та щоденно читати електронну пошту, а також щоденно читати повідомлення у Телеграм-каналі кафедри програмних засобів https://t.me/pz_zntu або на вебсайті кафедри <https://pz.zp.ua>.

Здобувачі повинні мати та використовувати обліковий запис у системі дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.zp.edu.ua/>), або інший канал зв'язку, узгоджений з викладачем курсу. Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися електронною поштою або через інші засоби комунікації, узгоджені з викладачем або зазначені на сайті кафедри <https://pz.zp.ua>.

Здобувачі мають звертатися до викладачів у робочі дні та робочий час, бути чемними та ввічливими при спілкуванні з викладачем та іншими учасниками освітнього процесу, вчасно відповідати на запитання та звернення викладача. Спілкування з дисципліни ведеться мовою освітньої програми. Здобувачі мають право та заохочуються подавати свої враження, оцінки, зауваження та рекомендації щодо курсу з метою його покращення через форму зворотного зв'язку

(https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeLHYiVx4cI4quCU0zONqk7UBiCXrvzW0Mn833VHrtRg_1Hhw/viewform) або засоби комунікації або зазначені на сайті кафедри <https://pz.zp.ua>.

Політика щодо перескладання. Перескладання нескладених або неуспішно (менше 60 балів) складених практичних (лабораторних) занять та теоретичних модульних контролів відбувається на консультаціях із викладачем. Перескладання підсумкового контролю відбувається із дозволу декана за встановленим ним графіком.

Політика щодо відвідування занять. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування аудиторних занять відповідно до розкладу занять є бажаним, крім випадків, зумовлених поважними причинами, підтвердженими документально (наприклад, міжнародна мобільність, воєнний стан, пандемія, навчання за індивідуальним графіком, хвороба, відрядження, узгоджена з деканом участь у заходах і т.п.). За об'єктивних поважних причин навчання може тимчасово відбуватись дистанційно за погодженням з викладачем. У разі пропуску заняття здобувач має самостійно опрацювати відповідний матеріал, використовуючи рекомендовану викладачем літературу. Здобувач може відпрацювати пропущене заняття або скласти форму контролю на консультації з викладачем відповідно до розкладу консультацій або за узгодженням з викладачем. Не дозволяється відвідування занять особами, що не є здобувачами Університету, які навчаються на даній освітній програмі.

Політика щодо проведення занять та безпеки. Під час проведення занять та складанні контрольних заходів учасникам освітнього процесу слід дотримуватися Законодавства України, правил внутрішнього розпорядку та нормативної документації Університету, норм і правил цивільної та протипожежної безпеки, охорони праці, правил техніки безпеки та інструкцій щодо експлуатації обладнання та програмного забезпечення, санітарних норм і правил, розкладу занять, поводити себе дисципліновано, поважно та ввічливо стосовно інших учасників освітнього процесу, дотримуватися норм академічної доброчесності, охайно виглядати, бережливо ставитися до університетського майна та ресурсів, сумлінно виконувати запропоновані викладачем навчальні завдання, брати активну участь у них, у виступах та спілкуванні, висловлюючи та відстоюючи власну думку, виказувати повагу та толерантність до чужої думки. Пристрої (у т.ч. мобільні, електронні) та джерела інформації (зокрема, паперові та електронні) здобувачам можна використовувати під час проведення занять та складанні контрольних заходів лише з дозволу викладача. За потреби з дозволу викладача здобувач може залишати заняття на короткий час.

Політика щодо термінів. Здобувачі зобов'язані відповідно до графіку навчального процесу, розкладу занять та методичних вказівок виконувати поставлені навчальні завдання у зазначені терміни. За наявності об'єктивних поважних причин здобувачу за згодою викладача можуть бути продовжені терміни складання або виконання відповідних навчальних завдань та форм контролю.

Політика щодо релігійних особливостей. У разі, якщо графік навчального процесу або розклад занять неможливі до виконання здобувачем вищої освіти в окремі часові періоди з його релігійних міркувань, за узгодженням з деканом здобувачу може дозволятися пропускати відповідні заняття із наступним їх відпрацюванням на консультаціях.

Політика щодо врахування особливих потреб осіб з інвалідністю. Здобувачі, що мають обмежені можливості, підтверджені документально, можуть узгодити з деканом та викладачем можливість дистанційного онлайн або асинхронного навчання із застосуванням інфокомунікаційних технологій, або проведення аудиторних занять в аудиторіях зі зручним доступом на першому поверсі.

Політика та процедури щодо академічних скарг та апеляцій. Студенти захищені через упорядковані процедури від довільних або примхливих дій або рішень їхніх викладачів; студенти також мають захист від помилкових дій або рішень академічних підрозділів. У той же час студенти несуть відповідальність за досягнення та підтримку стандартів академічної успішності та досконалості, встановлених їхніми викладачами, а також за дотримання всіх відповідних політик, стандартів, правил і вимог, сформульованих Університетом та академічними підрозділами Університету. Академічні скарги можуть містити заяву здобувача студента про те, що виставлена оцінка є результатом довільного чи примхливого застосування чинних стандартів академічної оцінки, або що стандарти оцінювання є довільними або примхливими, або що викладач вжив свавільну чи примхливу дію, яка негативно вплинула на успішність здобувача, або що навчальний підрозділ прийняв рішення, яке не відповідає політиці Університету, або вчинив помилкові дії, які негативно впливають на академічну репутацію або академічну кар'єру студента. Студент, який має академічні скарги на окремого викладача, повинен спочатку ретельно обговорити це питання з відповідним викладачем. У разі тривалої недоступності викладача (через відрядження, хворобу, перебування у відпустці або звільнення з Університету) його обов'язки виконує завідувач кафедри або призначений ним інший викладач. Якщо сторонами не досягнуто прийнятне рішення, студент може звернутися до завідувача кафедри або декана, юридичного відділу, студентського самоврядування або адміністрації Університету. За потреби керівником відповідного підрозділу формується комісія, що розглядає відповідну апеляцію із урахуванням позицій сторін та приймає остаточне рішення, яке доводиться до здобувача, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» (Наказ №507 від 10.12.21, https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Політики щодо запобігання та вирішення конфліктів. Учасники освітнього процесу повинні прагнути уникати виникнення конфліктів. Однак, якщо конфлікт виявляється неминучим, сторони повинні прагнути його вирішити за найменшої шкоди та витрат, виявляючи взаємну ввічливість та поважне ставлення. Учасники освітнього процесу можуть звернутися до завідувача кафедри або декана, до юридичного відділу, до комісії з трудових спорів, до адміністрації Університету, студентського самоврядування, профспілкових та інших громадських організацій за сприянням у вирішенні конфлікту та оскарженням неприйнятних рішень та дій іншої сторони.

Політика справедливості, рівних можливостей та громадянських прав. Університет прагне бути середовищем, вільним від дискримінації, булінгу (цькування) та переслідувань (харасменту). Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися законів та норм політики щодо рівних можливостей і протидії дискримінації, булінгу та переслідувань на основі: раси, кольору шкіри, віросповідання, релігії, національного походження, статі (включно з вагітністю та батьківським статусом), інвалідності, віку, статусу ветерана, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності і самовираження, сімейного стану або генетичної інформації, політичних та інших переконань тощо. Якщо здобувач вищої освіти вважає, що атмосфера в класі не відповідає цьому зобов'язанню, здобувач може обговорити це або оскаржити із викладачем, завідувачем кафедри, деканом, студентським самоврядуванням, адміністрацією Університету. Повідомити про упередженість та порушення прав або дискримінацію можна також через форму зворотного зв'язку https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeLHYiVx4cI4quCU0zONqk7UBiCXrvzW0Mn833VHrtRg_1Hhw/viewform

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх

використання відбувається на основі Закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>).

Політики щодо використання комп'ютерів та ІТ-ресурсів. Здобувачі вищої освіти повинні використовувати комп'ютерне обладнання, програмне забезпечення, інформаційні та мережні ресурси Університету відповідно до інструкцій Університету. Авторизованим користувачам надається доступ до ІТ-ресурсів для підтримки їхніх ролей і обов'язків в Університеті. Прийнятним використанням ІТ-ресурсів є використання, яке відповідає політиці Університету для підтримки його освітньої, дослідницької діяльності, надання послуг, діяльності студентів і кампусу; адміністративно-ділові функції; і управління фінансами та людськими ресурсами. Користувачі повинні поважати права інших користувачів комп'ютерів; поважати цілісність фізичних засобів і засобів контролю; і поважати всі відповідні авторські права, ліцензії та договірні угоди. Політика Університету полягає в тому, щоб усі члени його спільноти діяли відповідно до цих обов'язків, відповідних законів і договірних зобов'язань, застосовуючи при цьому найвищі стандарти етики. Заборонені дії містять, зокрема надання пароля свого облікового запису або використання облікових даних іншого користувача для доступу, фальсифікацію особи, обхід або спробу обійти протоколи безпеки, нелегальне використання ІТ-ресурсів, використання електронних засобів зв'язку для погроз, переслідувань або наклепу, дискримінації або дискредитації, комерційна або незаконна діяльність, включаючи порнографію та крадіжку інтелектуальної власності, просування, лобіювання або допомога в політичній кампанії, порушення суспільних норм етики та моралі. Недотримання політики Університету щодо ІТ-ресурсів може призвести до втрати привілеїв, дисциплінарних стягнень або судового переслідування.

Політики щодо використання інтелектуальних асистентів. Якщо у документі (письмовій роботі, звіті, публікації, або інших матеріалах) автор використовував інтелектуальні (автоматичні) засоби створення вмісту (наприклад, chatGPT і Galactica), здатні опрацьовувати мову та вміст, зокрема створювати довгі фрагменти тексту та / або зображення / відео / аудіо та інші матеріали достатньої якості, щоб служити чернетками власної роботи автора, автор повинен детально вказати обсяг і характер їх використання у відповідному документі. При цьому у документі частка оригінальних власних матеріалів, створених людиною, що зазначається як автор документу для використання у навчальному процесі та/або науковій роботі, має бути значною, а матеріали, згенеровані програмними засобами, відносяться до запозиченого тексту і за обсягом не повинні перевищувати встановлених для нього норм. Використання засобів автоматичної генерації вмісту здобувачами при створенні академічних текстів та інших звітних матеріалів, а також вирішення навчальних завдань, складання форм контролю тощо потребує дозволу з боку викладача і за відсутності дозволу викладача забороняється та вважається порушенням норм академічної доброчесності.

Використання засобів інтелектуального (автоматичного) створення потребує зазначення у таких випадках:

- опис відомих концепцій, який автор повинен прочитати, критично проаналізувати та виправити за потреби, а також знайти та навести посилання на першоджерела (або перевірити посилання, наведені засобом генерації). При цьому автор має перевірити та забезпечити точність та коректність цитат фрагментів оригінальних документів;
- виклад нових ідей, які згенеровані засобом та використані та/або доопрацьовані автором. При цьому автор несе відповідальність за перевірку того, чи не були ці ідеї вже опубліковані раніше у чужій роботі;
- написання тексту програм (коду), де автор має зазначити, які саме фрагменти тексту програми (коду) було створено за допомогою засобів автоматичної генерації. При цьому відповідальність за наявність у згенерованому тексті програми можливих порушень авторського права несе автор роботи;
- створення зображень, відео, аудіо, вибірок даних, прикладів та інших матеріалів.

Використання засобів інтелектуального (автоматичного) створення не потребує зазначення у таких випадках:

- допомога виключно з мовою документу, коли використовуються засоби лише для перефразовування або шліфування оригінального матеріалу автора, а не для створення нового вмісту (тобто вони схожі на такі інструменти, як Grammarly, інструменти перевірки орфографії, словники та синоніми);

– допомога із введенням коротких текстів при використанні інтелектуальних клавіатур або інструментів створення невеликих фрагментів тексту шляхом прогнозування введення у текстових редакторах;

– пошук та огляд літератури, який автор повинен прочитати, критично проаналізувати та виправити за потреби, а також знайти та навести посилання на першоджерела (або перевірити посилання, наведені засобом генерації). Відповідальність за вміст огляду літератури та наявність і точність посилань несе автор роботи.

Політика щодо виключення. У разі, якщо здобувач грубо або неодноразово порушує політики курсу і не реагує належним чином на зауваження викладача, здобувач може бути відсторонений від участі у заняттях та контрольних заходах.

Політика щодо використання матеріалів курсу. Матеріали курсу є інтелектуальною власністю Університету і не можуть зберігатися, відтворюватися, змінюватися, поширюватися та використовуватися з комерційною метою без згоди правовласника. Дозволяється персональне використання матеріалів курсу здобувачем з науковою або навчальною метою та у особистій професійній діяльності. У разі використання матеріалів курсу, на них має наводитися посилання із зазначенням авторства та правовласника.

Політика гнучкості. Цей силабус та матеріали курсу можуть змінюватися. У разі виникнення змін, вони оприлюднюються через оголошення у студентській групі, Телеграм-каналі кафедри https://t.me/pz_zntu або на вебсайті кафедри <https://pz.zp.ua>.

Творчі письмові роботи можуть бути перевірені на наявність плагіату, і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%; у разі виявлення факту текстових запозичень більше 30% студент отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати завдання

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Філософія науки, техніки, інноваційної діяльності» для здобувачів ступеня доктор філософії (третій, освітньо-науковий, рівень вищої освіти) / Укл.: О.В. Бондаренко, Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка", 2023.

2. Методичні вказівки з вивчення змістових модулів, що виносяться на самостійну роботу студента з навчальної дисципліни «Філософія науки, техніки, інноваційної діяльності» для здобувачів ступеня доктор філософії (третій, освітньо-науковий, рівень вищої освіти) / Укл.: О.В. Бондаренко, Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка", 2023.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Рубанець О.М. Філософські проблеми наукового пізнання / О.М. Рубанець. – Київ: Університетська книга, 2020.

2. Бондаренко О.В. Спеціальні розділи філософії [Електронний ресурс]: навч. посіб. / О.В. Бондаренко, Є.О. Ємельяненко. – Електрон. дані. – Запоріжжя : ЗНТУ.

3. Кузь О.М. Філософія науки: навч. посіб. / Кузь О.М., Чешко В.Ф. – Харків: ХНЕУ ім. С.Кузнеця. <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/17865/3/2017>

4. Семенюк Е.П. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка. <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Melnyk60h84>

5. Філософія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко, В.Л. Чуйко та ін.; за ред. І.С. Добронравової. – Київ: ВПЦ. "Київський університет" – 255 с. <http://www.philsci.univ.kiev.ua>

Допоміжна:

1. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни Філософії. / А. Баумейстер. – К.: Мала академія Наук України, 2017. – 238 с.

2. Габермас Ю. Філософський дискурс модерну / Ю. Габермас. – К., 2001.

3. Гьосле В. Практична філософія у сучасному світі: Пер. з нім. / В. Гьосле. – К., 2003.

4. Добронравова І.С. Практична філософія науки. – Суми: Університетська книга. – 2017, 351 с.

5. Довгань А. Філософія: лекційний курс для аспірантів техн. спец. (конспективний виклад) / А.О. Довгань. – Тернопіль: Вид-во ТНТУ ім. Івана Пулюя, 2015.
6. Дротянко Л.Г. Філософія наук і інновацій: практикум / Л.Г. Дротянко, Л.А. Ороховська, С.М. Ягодзінський. – Київ : НАУ, 2019. – 60 с.
7. Князевич А.О. Механізм управління інноваційним розвитком : [монографія] / А.О. Князевич, О.В. Крайчук. – Рівне, 2011. – 136 с.
8. Кун Т. Структура наукових революцій: Пер. з англ. / Т. Кун. – К.: Port-Royal, 2001.
9. Мовчан С. Основи філософії техніки та технології: Навч. пос. для студ., магістрантів та аспірантів вищ. техн. навч. закл. / С.П. Мовчан, О.К. Чаплигін. – Х.: Форт, 2013. – 315 с.
10. Попович М.В. Раціональність і виміри людського буття / М.В. Попович. – К., 1997.
11. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги: Пер. з англ. / К. Поппер. – К.: Основи, 1994.
12. Пронський В.М. Філософія науки: Конспект лекцій для аспірантів, пошукачів і магістрів. – НТУ "КПІ". – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/362423/>.
13. Ратніков В. Основи філософії науки і філософії техніки: Навч. пос. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 291 с.
14. Філософія: навч. посіб. для аспірантів і здобувачів / за наук. ред. А.В. Арістової, С.В. Синякова. – К.: НТУ, 2013. – 245 с.
15. Фуко М. Археологія знання: Пер. з франц. / М. Фуко. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003.

13. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека з філософії («філософія без меж»). – Режим доступу: http://platonanet.org.ua/load/knigi_po_filosofii/2.
2. Stanford Encyclopedia of Philosophy. Філософська енциклопедія Стенфордського університету (англ. мовою). Режим доступу: <http://plato.stanford.edu/contents.html>.